

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права
та міжнародних відносин
27 серпня 2025 р., протокол № 8
Голова Вченої ради

Тариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА вибіркової навчальної дисципліни «Інтеграційні процеси в міжнародних відносинах»

Схвалено на засіданні кафедри
міжнародних відносин та
політичного менеджменту
25 серпня 2025 р., протокол № 7
Завідувач кафедри

 Ірина ГРАБЧУК

Розробник: д. е. н., доцент кафедри міжнародних відносин і політичного менеджменту АБРАМОВА Ірина

Житомир
2025 – 2026 н. р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 18 / 2</i>

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Інтеграційні процеси в міжнародних відносинах» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2025 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 4	Вибіркова (обов'язкова, вибіркова)	
Модулів – 1		
Змістових модулів – 2		
Загальна кількість годин – 120		
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних – 4 самостійної роботи – 2,2	Лекції	
	32 год.	-
	Практичні	
	32 год.	-.
	Лабораторні	
	-	-
	Самостійна робота	
56 год.	-	
Вид контролю: залік		

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системних знань про сутність, теоретичні засади, історичну еволюцію, інституційну архітектуру та регіональні моделі інтеграційних процесів у міжнародних відносинах, а також розвиток практичних умінь аналізувати політичні, економічні, безпекові, соціальні та культурні наслідки інтеграції для держав, регіонів і світового порядку.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- розкрити зміст основних категорій міжнародної інтеграції, регіоналізації, глобалізації, наднаціональності та спільного суверенітету;
- сформуванню розуміння класичних і сучасних теорій міжнародної та регіональної інтеграції;
- охарактеризувати історичні етапи розвитку інтеграційних процесів і хвилі регіоналізму;
- проаналізувати інституційну архітектуру інтеграційних об'єднань, механізми ухвалення спільних рішень і правові засади їх функціонування;
- дослідити взаємозв'язок глобалізації, регіоналізації, дезінтеграційних тенденцій і глобальних криз;
- вивчити досвід європейської, євроатлантичної, латиноамериканської, азійської, африканської та океанійської інтеграції;
- визначити місце України у сучасних інтеграційних процесах та оцінити можливості використання міжнародного досвіду для її європейської та євроатлантичної інтеграції.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати:**

- понятійно-категоріальний апарат дослідження інтеграційних процесів у міжнародних відносинах;
- основні теорії, етапи, форми та рівні міжнародної економічної й політичної інтеграції;
- особливості функціонування наднаціональних і міжурядових інституцій;
- зміст і наслідки глобалізації, регіоналізації, дезінтеграції та антиглобалізаційних процесів;
- характерні риси інтеграційних процесів у Європі, Латинській Америці, Азії, Африці та Океанії;
- пріоритети, виклики та перспективи участі України в сучасних інтеграційних процесах.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **вміти:**

- аналізувати інтеграційні процеси з використанням порівняльного, інституційного, геополітичного та економічного підходів;
- порівнювати моделі регіональної інтеграції за критеріями інституційної глибини, економічної результативності, політичної стійкості та безпекового значення;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 5

- оцінювати переваги, ризики та обмеження інтеграції для національних економік і державного суверенітету;
- працювати з офіційними документами міжнародних організацій, аналітичними звітами та статистичними базами даних;
- готувати аналітичні доповіді, презентації, порівняльні таблиці та аргументовані висновки щодо інтеграційних процесів;
- визначати практичне значення міжнародної інтеграції для зовнішньої політики, економічної безпеки та повоєнного відновлення України.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;
- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;
- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;
- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;
- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;
- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади та інституційна архітектура інтеграційних процесів

Тема 1. Основні поняття і теорії інтеграційних процесів

Сутність міжнародної інтеграції, регіоналізації та регіоналізму. Об'єкти, суб'єкти, рівні та виміри інтеграційних процесів. Інтеграція як форма поглиблення взаємозалежності держав, економік, суспільств і міжнародних інституцій. Класичні та сучасні теорії інтеграції: функціоналізм, неофункціоналізм, міжурядовий підхід, федералізм, інституціоналізм, концепції «нового регіоналізму» та «глибокої інтеграції». Етапи економічної інтеграції: зона преференційної торгівлі, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний і валютний союз, політичний союз.

Тема 2. Історія інтеграційних процесів та теоретичні підходи до міжнародного розвитку

Історичні передумови формування інтеграційних процесів у міжнародних

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 6

відносинах. Повоєнна інституціоналізація міжнародної співпраці. Інтеграційні процеси у період «холодної війни» та після її завершення. Хвилі регіоналізму і трансформація світового порядку. Вплив деколонізації, глобальної економічної взаємозалежності, технологічного розвитку, безпекових викликів і криз на динаміку інтеграції. Порівняння політичної, економічної, соціальної, культурної та безпекової інтеграції.

Тема 3. Архітектура інтеграції: від національного до наднаціонального рівня

Національний, міждержавний, міжурядовий та наднаціональний рівні інтеграційної взаємодії. Делегування повноважень і проблема співвідношення суверенітету та ефективності спільних рішень. Інституційна архітектура інтеграційних об'єднань: органи ухвалення рішень, правові засади, механізми координації політик, фінансування та контролю. Легітимність наднаціонального управління, демократичний дефіцит, конфлікт інтересів держав-учасниць, інтеграційна дисципліна і механізми врегулювання спорів.

Тема 4. Глобалізація як складова світових інтеграційних процесів

Глобалізація як чинник поглиблення міжнародної інтеграції. Економічна, політична, соціокультурна, технологічна, інформаційна та екологічна складові глобалізації. Транснаціональні корпорації, глобальні ланцюги доданої вартості, цифровізація, міграційні потоки та фінансова взаємозалежність як драйвери інтеграції. Співвідношення глобалізації, регіоналізації та дезінтеграційних тенденцій. Антиглобалістський рух, протекціонізм, санкційна політика, пандемічні та воєнні шоки як виклики світовій інтеграції.

Тема 5. Європейська інтеграція та інституційний розвиток Європейського Союзу

Передумови, етапи та логіка європейської інтеграції. Європейські співтовариства, формування Європейського Союзу, Маастрихтський, Амстердамський, Ніццький і Лісабонський договори. Інституції ЄС, спільний ринок, економічний і валютний союз, спільні політики, політика розширення та сусідства. Інтеграційні кризи, Brexit, міграційні, енергетичні, фінансові та безпекові виклики. Європейська інтеграція України: асоціація, зона вільної торгівлі, статус кандидата, адаптація законодавства та секторальна інтеграція.

Змістовий модуль 2. Регіональні моделі інтеграції та місце України у сучасних інтеграційних процесах

Тема 6. Євроатлантична інтеграція, безпекові та політичні об'єднання

Безпековий вимір інтеграційних процесів. Євроатлантична інтеграція як модель політико-безпекової взаємодії. НАТО, ОБСЄ, Рада Європи та інші інституції міжнародної безпеки і політичної співпраці. Концепція безпекової спільноти, колективна оборона, кризове реагування, гібридні загрози, кібербезпека, стійкість держав і суспільств. Україна в системі європейської та Євроатлантичної інтеграції в умовах повномасштабної війни та післявоєнного відновлення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 7

Тема 7. Інтеграційні процеси в Латинській Америці

Історичні, економічні та політичні передумови інтеграції у Латинській Америці. Основні регіональні об'єднання та формати співпраці: МЕРКОСУР, Андська спільнота, Тихоокеанський альянс, СЕЛАК, АЛБА, Карибська спільнота. Взаємозв'язок регіональної інтеграції, зовнішньої торгівлі, політичної автономії, соціальної нерівності та залежності від зовнішніх центрів сили. Сучасні виклики: політична поляризація, сировинна спеціалізація, міграція, екологічна безпека, інституційна нестабільність.

Тема 8. Інтеграційні процеси в Азії, Африці та Океанії

Особливості інтеграції країн Глобального Півдня. Азійські інтеграційні моделі: АСЕАН, АТЕС, РСЕР, СААРК, ШОС та інші формати співробітництва. Африканська інтеграція: Африканський Союз, Африканська континентальна зона вільної торгівлі, ЕКОВАС, САДК, COMESA. Інтеграція в Океанії та роль Форуму тихоокеанських островів. Порівняння інституційної глибини, економічних результатів і політичних обмежень регіональної інтеграції в Азії, Африці та Океанії.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади та інституційна архітектура інтеграційних процесів								
Тема 1. Основні поняття і теорії інтеграційних процесів	15	4	4	7	-	-	-	-
Тема 2. Історія інтеграційних процесів та теоретичні підходи до міжнародного розвитку	15	4	4	7	-	-	-	-
Тема 3. Архітектура інтеграції: від національного до наднаціонального рівня	15	4	4	7	-	-	-	-
Тема 4. Глобалізація як складова світових інтеграційних процесів	15	4	4	7	-	-	-	-
Тема 5. Європейська інтеграція та інституційний розвиток Європейського Союзу	16	4	4	8	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	76	20	20	36	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 8

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 2. Регіональні моделі інтеграції та місце України у сучасних інтеграційних процесах								
Тема 6. Євроатлантична інтеграція, безпекові та політичні об'єднання	14	4	4	6	-	-	-	-
Тема 7. Інтеграційні процеси в Латинській Америці	15	4	4	7	-	-	-	-
Тема 8. Інтеграційні процеси в Азії, Африці та Океанії	15	4	4	7	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 2	44	12	12	12	-	-	-	-
ВСЬОГО	120	32	32	56	-	-	-	-

5. Теми практичних (лабораторних) занять¹

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади та інституційна архітектура інтеграційних процесів			
1	Тема 1. Основні поняття і теорії інтеграційних процесів 1. Міжнародна інтеграція: сутність, види, рівні та виміри. 2. Теорії міжнародної інтеграції: функціоналізм, неофункціоналізм, міждержавний підхід. 3. Етапи економічної інтеграції та приклади їх реалізації.	4	-
2	Тема 2. Історія інтеграційних процесів 1. Повоєнна інституціоналізація міжнародної співпраці. 2. Хвилі регіоналізму та новий регіоналізм. 3. Історичні чинники інтеграції та дезінтеграції.	4	-
3	Тема 3. Архітектура інтеграції: від національного до наднаціонального рівня 1. Суверенітет і делегування повноважень. 2. Наднаціональні інституції та механізми ухвалення рішень. 3. Правові засади та політичні виклики інтеграційних об'єднань.	4	-
4	Тема 4. Глобалізація як складова світових інтеграційних процесів 1. Глобалізація, регіоналізація та інтернаціоналізація.	4	-

¹ Тематику практичних (лабораторних) занять з навчальної дисципліни формує викладач виходячи з вимоги забезпечити досягнення компетентностей і програмних результатів навчання, заявлених у робочій програмі

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 9

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	2. Глобальні ланцюги доданої вартості, ТНК і цифровізація. 3. Антиглобалізація, протекціонізм і кризові виклики.		
5	Тема 5. Європейська інтеграція та інституційний розвиток ЄС 1. Етапи формування Європейського Союзу. 2. Інституції ЄС та спільні політики. 3. Європейська інтеграція України: асоціація, статус кандидата, секторальна інтеграція.	4	-
Змістовий модуль 2. Регіональні моделі інтеграції та місце України у сучасних інтеграційних процесах			
6	Тема 6. Євроатлантична інтеграція, безпекові та політичні об'єднання 1. НАТО, ОБСЄ, Рада Європи: роль у міжнародних відносинах. 2. Безпекові спільноти, колективна оборона та кризове реагування. 3. Євроатлантичний вектор України.	4	-
7	Тема 7. Інтеграційні процеси в Латинській Америці 1. Передумови та особливості латиноамериканської інтеграції. 2. МЕРКОСУР, Андська спільнота, Тихоокеанський альянс, СЕЛАК. 3. Сучасні виклики інтеграції в Латинській Америці.	4	-
8	Тема 8. Інтеграційні процеси в Азії, Африці та Океанії 1. АСЕАН, АТЕС, РСЕР та інші азійські формати інтеграції. 2. Африканський Союз, AfCFTA та субрегіональні африканські об'єднання. 3. Інтеграція в Океанії та порівняльна оцінка регіональних моделей.	4	-
РАЗОМ		32	-

6. Завдання для самостійної роботи²

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади та інституційна архітектура інтеграційних процесів			
1	Тема 1. Основні поняття і теорії інтеграційних процесів 1. Порівняння класичних і сучасних теорій інтеграції. 2. Етапи економічної інтеграції: переваги, ризики, приклади.	7	-
2	Тема 2. Історія інтеграційних процесів 1. Інтеграційні процеси після Другої світової війни. 2. Новий регіоналізм у світовій економіці та політиці.	7	-

² Перелік питань для самостійного опрацювання з навчальної дисципліни формує викладач виходячи з вимоги забезпечити досягнення компетентностей і програмних результатів навчання, заявлених у робочій програмі

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 10

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
3	Тема 3. Архітектура інтеграції 1. Наднаціональність і спільний суверенітет. 2. Інституційна архітектура ЄС, АСЕАН, Африканського Союзу: порівняння.	7	-
4	Тема 4. Глобалізація як складова світових інтеграційних процесів 1. Глобальні ланцюги доданої вартості та регіональна інтеграція. 2. Антиглобалістські рухи та протекціонізм.	7	-
5	Тема 5. Європейська інтеграція та ЄС 1. Політика розширення ЄС. 2. Україна на шляху європейської інтеграції: ключові етапи та виклики.	8	-
Змістовий модуль 2. Регіональні моделі інтеграції та місце України у сучасних інтеграційних процесах			
6	Тема 6. Євроатлантична інтеграція 1. НАТО як політико-безпекове об'єднання. 2. Безпекова інтеграція України в умовах війни.	6	-
7	Тема 7. Інтеграційні процеси в Латинській Америці 1. МЕРКОСУР і Тихоокеанський альянс: порівняльний аналіз. 2. Регіональна інтеграція та політична автономія Латинської Америки.	7	-
8	Тема 8. Інтеграційні процеси в Азії, Африці та Океанії 1. АСЕАН і РСЕР: сучасна архітектура азійської інтеграції. 2. Африканська континентальна зона вільної торгівлі: цілі, потенціал, проблеми.	7	-
РАЗОМ		56	-

7. Індивідуальні самостійні завдання

Індивідуальна робота з навчальної дисципліни «Інтеграційні процеси в міжнародних відносинах» виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу. Самостійна робота виконується у вигляді презентації обсягом 12–15 слайдів із подальшим захистом і відповідями на запитання.

Загальні вимоги до студентів при підготовці індивідуальної роботи передбачають:

- опрацювання наукової та навчальної літератури, офіційних документів інтеграційних об'єднань і статистичних джерел;
- логічну структурування матеріалу, формулювання мети, завдань, висновків і практичного значення роботи;
- використання порівняльного аналізу, кейсів і візуалізації даних;
- дотримання принципів академічної доброчесності, коректне цитування джерел і оформлення списку використаних джерел;
- публічний захист результатів дослідження з використанням презентації.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 11

Теми індивідуальних робіт

1. Сутність і еволюція інтеграційних процесів у міжнародних відносинах
2. Економічна та політична інтеграція: співвідношення і взаємозв'язок
3. Теорії міжнародної економічної інтеграції: класичні та сучасні підходи
4. Новий регіоналізм у світовій економіці
5. Етапи регіональної економічної інтеграції
6. Переваги та ризики інтеграції для національних економік
7. Інтеграційні процеси в умовах глобалізації
8. Роль міжнародних організацій у розвитку інтеграційних процесів
9. Наднаціональні інституції як фактор поглиблення інтеграції
10. Глибока інтеграція та її відмінність від «поверхневої» інтеграції
11. Інтеграційні процеси в Європі: економічний вимір
12. Політична інтеграція як вища форма міжнародної взаємодії
13. Роль інтеграції у формуванні спільних ринків
14. Інтеграційні процеси та рух факторів виробництва
15. Інтеграція і транснаціональні корпорації
16. Горизонтальна та вертикальна інтеграція у світовій економіці
17. Інтеграція країн, що розвиваються: особливості та обмеження
18. Інтеграційні об'єднання Африки: цілі та результати
19. Інтеграція в Азійсько-Тихоокеанському регіоні
20. Інтеграційні процеси в Північній і Південній Америці
21. Вплив інтеграції на міжнародну торгівлю
22. Інтеграція та прямі іноземні інвестиції
23. Соціально-економічні наслідки інтеграційних процесів
24. Інтеграція і зайнятість населення
25. Інтеграція та інноваційний розвиток
26. Інтеграція в умовах глобальних криз
27. Політичні конфлікти як обмеження інтеграційних процесів
28. Інтеграція та національний суверенітет
29. Перспективи розвитку інтеграційних процесів у XXI столітті
30. Місце України в сучасних інтеграційних процесах

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів. Серед них:

- Вербальні методи (лекція, пояснення)
- Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація)
- Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів)
- Дискусійний метод

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 18 / 12</i>

- Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота)
- Ситуаційний метод
- Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів:

- Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання
- Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів
- Перевірка виконання та захист лабораторних робіт
- Експрес-тестування
- Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань
- Самооцінювання та взаємооцінювання
- Перевірка виконання завдань модульного контролю
- Залік

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 13

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	100	-
Підсумкова семестрова оцінка	100	-

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять ¹	80	-
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань ²	20	-
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали):		
1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах	до 10	-
2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій	до 10	-
Разом за виконання завдань поточного контролю	100	100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 14

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	20	-
Участь у дискусії	10	-
Виконання тестових завдань	30	-
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	20	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	80	-

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum(P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

BK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{\text{НЗ}}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Якщо здобувач вищої освіти виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше та бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 15

Семестрова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 50 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 35–49 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 34 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми³.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

³ Положення щодо вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, не поширюється на останній семестр навчання на всіх рівнях вищої освіти.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 16

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Міжнародна інтеграція	International integration
2	Глобалізація	Globalization
3	Регіоналізація	Regionalization
4	Регіоналізм	Regionalism
5	Наднаціональність	Supranationality
6	Суверенітет	Sovereignty
7	Спільний суверенітет	Shared sovereignty
8	Зона вільної торгівлі	Free trade area
9	Митний союз	Customs union
10	Спільний ринок	Common market
11	Економічний союз	Economic union
12	Політичний союз	Political union
13	Інституційна архітектура	Institutional architecture
14	Інтеграційне об'єднання	Integration association
15	Глобальні ланцюги доданої вартості	Global value chains
16	Транснаціональна корпорація	Transnational corporation
17	Європейський Союз	European Union
18	Європейська інтеграція	European integration
19	Євроатлантична інтеграція	Euro-Atlantic integration
20	МЕРКОСУР	MERCOSUR
21	АСЕАН	ASEAN
22	Африканський Союз	African Union
23	Африканська континентальна зона	African Continental Free Trade Area

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 17

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
	вільної торгівлі	
24	Глибока інтеграція	Deep integration
25	Дезінтеграція	Disintegration

12. Рекомендована література

Основна література

1. Абрамова І. В. Євроінтеграційні імперативи трансформації фінансового забезпечення сталого розвитку сільських територіальних громад : монографія. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “БукДрук”», 2024. 290 с. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15663514>

4. European Commission. Ukraine Report 2024. Brussels : European Commission, 2024. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/ukraine-report-2024_en

5. European Commission. 2024 Communication on EU Enlargement Policy. Brussels : European Commission, 2024. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/2024-communication-eu-enlargement-policy_en

6. European Union. The EU in 2024: General Report on the Activities of the European Union. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2025. URL: <https://op.europa.eu/webpub/com/general-report-2024/en/>

7. North Atlantic Treaty Organization. NATO 2022 Strategic Concept. Brussels : NATO, 2022. URL: <https://www.nato.int/en/about-us/official-texts-and-resources/strategic-concepts/nato-2022-strategic-concept>

8. World Trade Organization. World Trade Report 2025: Making trade and AI work together to the benefit of all. Geneva : WTO, 2025. URL: https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/wtr25_e.pdf

9. United Nations Trade and Development. World Investment Report 2025: International Investment in the Digital Economy. Geneva : UNCTAD, 2025. URL: <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2025>

10. Asian Development Bank. Asian Economic Integration Report 2025: Harnessing the Benefits of Regional Cooperation and Integration. Manila : ADB, 2025. URL: <https://www.adb.org/publications/asian-economic-integration-report-2025>

11. ASEAN. ASEAN Economic Community Strategic Plan 2026–2030. Jakarta : ASEAN Secretariat, 2025. URL: <https://asean.org/asean-economic-community-strategic-plan-2026-2030/>

Допоміжна література

1. Abramova I., Nedilska L., Kurovska N., Martynyuk H. Financial Inclusion in the Context of Sustainable Development of Rural Areas. Management Theory and

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК18- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 18

Studies for Rural Business and Infrastructure Development. 2021. Vol. 43, No. 3. P. 328–336. DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2021.29>

2. Абрамова І. В. Фінансові важелі державної підтримки сільського розвитку: європейський досвід і вітчизняні реалії. Проблеми економіки. 2021. № 3. С. 132–139. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-3-132-139>

3. Абрамова І. В. Досягнення, проблеми та перспективи функціонування й обігу аграрних розписок в Україні. Бізнес Інформ. 2021. № 2. С. 273–279. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-2-273-279>

4. Абрамова І., Недільська Л., Куровська Н., Ковальчук О., Поплавський П. Сучасний стан і повоєнні перспективи фінансової інклюзії в Україні з урахуванням досвіду ЄС. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2023. № 6(53). С. 318–333. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.53.2023.4222>

5. International Organization for Migration. World Migration Report 2024. Geneva : IOM, 2024. URL: <https://worldmigrationreport.iom.int/>

6. OECD. OECD Economic Outlook, Volume 2025 Issue 1. Paris : OECD Publishing, 2025. URL: https://www.oecd.org/en/publications/2025/06/oecd-economic-outlook-volume-2025-issue-1_1fd979a8.html

7. World Bank. Global Economic Prospects, June 2025. Washington, DC : World Bank, 2025. URL: <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects>

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт бібліотеки Державного університету «Житомирська політехніка». URL: <http://lib.ztu.edu.ua>

2. Освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка». URL: <https://learn.ztu.edu.ua>

3. Сторінка курсу «Інтеграційні процеси в міжнародних відносинах» на освітньому порталі. URL: <https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=7853>

4. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: <https://european-union.europa.eu>

5. Офіційний сайт Євроінтеграційного порталу України. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua>

6. Офіційний сайт НАТО. URL: <https://www.nato.int>

7. Офіційний сайт ASEAN. URL: <https://asean.org>

8. Офіційний сайт African Union. URL: <https://au.int>

9. Офіційний сайт World Trade Organization. URL: <https://www.wto.org>

10. Офіційний сайт United Nations Trade and Development (UNCTAD). URL: <https://unctad.org>

11. База даних Asian Regional Integration Center. URL: <https://aric.adb.org>